

12 РОКІВ ХЛІБОПЕКАРНІ В САМАРАХ

Про історію хлібопекарні в Самарах говорить викарбувана дата будівництва приміщення – «1964 р.». У ньому пекарня пережила розквіт, у ньому зустріла й занепад наприкінці важких 1990-х років, коли виробництво повністю зупинилося. Потім було кілька років запустіння, аж поки на початку 2000-х років місцева родина Косенків не взялася за відновлення підприємства. Брати Віктор та Микола, сестри Надія та Наталія вклали кошти, знання, вміння і навиків у справу, яка й до сьогодні є не просто їхньою роботою, а життям. Восени 2004 року вийняли першу хлібину з печі відновленої пекарні, тож цього річ виповниться 12 років з тих пір, як ратнівчани скуштували хліб, випечений руками земляків-самарівців. Це одне з небагатьох підприємств району, яке після занепаду відновило свою роботу за роки незалежності.

Про те, як «вставляли на ноги» і що мають за 12 років роботи, розповіла бухгалтер Надія Трачук (Косенко). На момент, коли відновлювали пекарню в Самарах, у Ратнівському районі не було жодного підприємства, яке б випікало хлібобулочні вироби. Із придбаного приміщення колишньої хлібопекарні викинули все, зробили капітальний ремонт, закупили нове обладнання, нову піч. Для цього співпрацювали з підприємцем зі Львова. Він забезпечив якісним обладнанням із Німеччини та технологом, який протягом трьох днів усе налаштував і провів майстер-клас із випічки.

- А далі набрали людей із вулиці і самі почали вчитися. Всі «шишки на лобі» набрали самі, та, зрештою, навчилися, - зізнається Надія Миколаївна.

Починалося все з того, що набрали на роботу 9 пекарів, які випікали по 400 буханок хліба щодня. Це був початковий етап, доки навчилися працювати з клієнтами, доки люди дізналися, що така пекарня взагалі є. Виробництво набирало обертів, докупили другу піч, добрали пекарів і водіїв, докупили автомобілі. У найкращі для хлібопекарні часи випікали по 4-5 тисяч буханок хліба, по 3 тисячі булочок. Сьогоднішні реалії зовсім інші. Хліба випікають 2-2,5 тисячі буханок, булочок – всього на-всього близько 300.

Бо коли відкрилася Самарівська хлібопекарня, найближча була тільки в Ковелі, проте вона не довозила хліб у всі населені пункти району. Тому попит на місцевий хліб був високим. Тоді

Пекарі Тетяна Мосюк, Тетяна Шинкарук та Віра Швек

обслуговували не лише Ратнівський, а й Камінь-Каширський, Любешівський, частково Старовижівський та Любомльський райони, довозили хліб навіть у Кузнецовський район, що на Рівненщині. Через кілька років запрацювала Камінь-Каширська пекарня, і магазини стали замовляти хліб уже в двох виробників. Розширив мережу Ковельський хлібокомбінат, а зараз навіть із «Теремно» підвозять продукцію у Ратнівський район. Тож конкуренція та складна економічна ситуація в державі зробили своє.

Сьогодні на пекарні працює близько 40 осіб (не лише із Самарівської сільської ради, а й з Височного, Кортеліс), які займаються випічкою, доставкою хліба та документальною робо-

тою. Замовлення приймають у пообідню пору телефоном, а на ранок вантажать автомобілі продукцією і доставляють до клієнтів. Це одна перевага підприємства – мають власний млин, на якому самі мелють борошно для випікання.

Цьогоріч хлібопекарня виграла тендер на обслуговування навчальних закладів району, тобто забезпечення їх хлібобулочними виробами. Це додаткова реалізація, однак не завжди вигідна. За умовами тендеру хліб довозять у найвіддаленіші куточки району. Тож зі школами, де великі замовлення, працювати куди вигідніше, ніж із віддаленими малокомплектними навчальними закладами, де замовлення коливається в межах 2-3 буханок хліба. Однак умови

тендеру виконують.

Співрозмовниця розповіла, що основна частина доходу формується від реалізації булочок. Був період, коли на школи брали дуже багато булок, а зараз в меню їх включають дуже рідко, а замовляють, як правило, лише батони на бутерброди. Так само в магазинах люди стали рідше купувати булочки, купують лише хліб.

У пік виробництва пекарі працювали на двох печах, тепер же задіяна лише одна, та й та не на повну потужність. Надія Миколаївна каже, що обладнання за 12 років суттєво зносилося, постійно ламається, потребує ремонту.

Поцікавилися, що роблять із виробничими відходами. Для безвідходного виробництва утримують свиней, яким згодують усе, що лишилося після випічки. Відгодюваних продають на м'ясокомбінат і знову розвозять поросят на відгодівлю.

На прохання проаналізувати діяльність та успішність підприємства за 12 років Надія Трачук відповіла:

- Зараз набагато скрутніше. Відчувається, що в людей немає грошей. Вони змушені економити навіть на хлібі! Зменшення виробництва говорить про те, що людина приходить у магазин і може дозволити собі лише хлібину та інколи булку, тоді як 10 років тому основний заробіток був на булочках.

Так чи інакше, зусиллями дружної родини Косенків, у якій кожен вкладає посильний внесок у розвиток підприємства, працівники пекарні та усіх тих, хто вже 12 років споживає самарівський хліб, хлібопекарня живе, і щовечора центром села розноситься спокислий запах смачного свіжовипеченого хліба. А місцеві жителі мають змогу ласувати запашною випічкою, яку щойно вийняли з печі.

Марія ЛЯХ

ЩО ДУМАЮТЬ ЖИТЕЛІ РАТНІВЩИНИ ПРО НЕЗАЛЕЖНІСТЬ УКРАЇНИ

(Закінчення. Поч. на 1-й стор.)

2. Провокативне питання. Всі, кому менше 30, – не знають, як то було в СРСР – тюрмі народів. Так, хтось зумів прилаштуватися в 1960-80-х роках і непогано почуватися, але більшість бігали в пошуках дешевої ковбаси, імпортного взуття, косметики. Якби СРСР робив замість танків, ракет, літаків, атомних бомб УСЕ, що потрібно Людині, йому б ціни не було, і він би не розвалився. Стратегічні помилки в плануванні і неправильна поведінка КПРС призвела до закономірного краху – найбільша держава світу канула «в Лету» і про неї лишився спомин – у когось добрий, у когось поганий. Іншого і не могло бути.

3. Тут кілька варіантів. Зараз ми в дуже скрутному становищі, існує реальна загроза повномасштабного наступу Росії, щоб пробити сухопутний коридор у Крим. Найсумніше те, що Майдан не змінив владу, змінилися прізвища. Олігархи домовилися, і всі корупційні схеми збережені, усунути лише деякі старі «свині» від державного корита, натомість «присакали» молоді – голодні і нахабні. Люстрація не відбулась, корупція в прокуратурі, міліції, судах на місцевому рівні процвітає. Справжні реформи їх торкнутися не скоро. Але зміни обов'язково будуть, бо цього вимагає час і люди, які довго терпіли знущання бюрократичних чиновників не будуть. Якщо не буде великої війни, то маємо шанс вийти в люди, в Європу. А якщо в Кремлі задумали знищити Україну, то нас чекає жакхлива боротьба за своє існування. З «руським міром» Україна існувати не зможе, і це треба чітко усвідомлювати... Надіймося тільки на себе і допомогу європейської спільноти, що нас в біді не залишать...

Тетяна СИДОРУК, 35 років, доктор політичних наук, завідувач кафедри політології Національного університету «Острозька академія», м. Острог, уродженка с. Самари

1. Авжеж, позитивно! А як інакше? Але незалежність у 1991 році дісталася нам дуже легко – у результаті розпаду радянської імперії. Тому ми не вміли її цінувати. З іншого боку, Україна ці десятиліття продовжувала перебувати під значним впливом Москви. Справжня боротьба за незалежність відбувається зараз на Сході України. Її відстоюють також ті, хто щиро вболіває за впровадження реформ у державі, реальну боротьбу з корупцією, тобто те, що дійсно зробить Україну самостійною і сильною.

2. А за чим шкодувати? Світом куфайок і гумових чобіт? Як на мене, це питання риторичне. Його давно пора зняти з порядку денного і дивитися в майбутнє.

3. Україна має перспективи стати цивілізованою європейською державою. Але лише за умов, що вона зуміє відстояти свою незалежність у нинішній боротьбі з Росією, запустити і успішно реалізує кінце потрібні внутрішні реформи, стане на незворотній шлях європейської інтеграції. Україна також потребує великої підтримки і допомоги Заходу. Будемо сподіватися на стійкість і незворотність внутрішньої трансформації та європеїзації. Бо будь-який інший шлях неминуче приведе нас назад у міцні обійми Кремля.

Олександра БІРУК, 7 років, учениця 2-го класу, ратнівчанка

1. Україна – наша держава, а незалежність – гімн України. Зараз на Донбасі війна. Росія воює з Україною, але я думаю, що Україна виграє.

2. Я не знаю, що це таке.

3. Бачу Україну гарною. Колись ми їздили з мамою в Крим відпочивати, а зараз поїхати не можемо, бо його забрала Росія. Я хочу, щоб Крим був українським, і щоб не було війни.

Записала Марія ЛЯХ

ВРЯТУВАТИ УКРАЇНУ МОЖЕ ЛИШЕ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОД

(Закінчення.

Поч. на 1-й стор.)

- Розкажіть, як у нашому районі боролися на незалежність? Якою була роль Руху у цих подіях?

- Заради справедливості слід сказати, що наш поліський район не відзначався великою заполітизованістю. Люди багато і важко працювали, бо вони знали, що лише наполегливою працею можна покращити добробут. Тому було дуже образливо, що, навіть маючи гроші, не можна було купити в магазинах елементарних речей. Саме на цьому ґрунті найбільшеросло народилося незадоволення владою. Хоча, звичайно, були патріоти, які вивішували синьо-жовті прапори або виступали за суверенітет України у публічних дискусіях. Організація Народного Руху України в районі була створена лише в жовтні 1991 року, коли вже була проголошена незалежність України, і відбувалася активна підготовка до всенародного референдуму 1 грудня, який мав її підтвердити. Сталося це за доволі дивних обставин. Василь Корнелюк, який тоді був головою Кортеліської сільської ради і депутатом Волинської обласної ради, ініціював проведення зборів для створення організації «Демократичні реформи України», яку в Україні очолював академік Юхновський. Я переконував Василя Мироновича, що ця організація не має перспективи і краще створити організацію Руху. Але Корнелюк у свою чергу вважав, що рухівці мають репутацію націоналістів, і більшість людей їх ніколи не підтримає. У результаті на збори, які проходили в приміщенні районної бібліотеки 13 жовтня 1991 року, прийшли прихильники обох організацій. На моє запрошення також приїхав один з керівників Волинської Крайової організації Руху Олександр Юрченко. Після гарячих дискусій було створено дві організації – районне об'єднання «Демократичні реформи України» на чолі з Корнелюком і районну організацію НРУ, співголовами якої обрали Івана Капітулу, Івана Мазурика та Валентина Муковоза. Обидві організації активно включи-

лись у громадсько-політичне життя району та агітували підтримати на референдумі Акт проголошення незалежності України. На той момент проти незалежності взагалі вже майже ніхто не виступав. Тому результати референдуму виявилися навіть кращими, ніж можна було очікувати. Понад 90 відсотків голосів по Україні за незалежність сприяли збереженню єдності держави і зробили рух до самостійності незворотнім. Організація НРУ також агітувала за свого кандидата в президенти України В'ячеслава Чорновола, який набрав у районі понад 33 відсотки голосів. Найбільше голосів, понад 50 відсотків, Чорновіл набрав у Гірниках, де осередок Руху очолював Іван Денисюк. Але в цілому по району, як і в державі, перемогу здобув Леонід Кравчук, який став першим Президентом сучасної України.

- Миколо Андроновичу, як вважаєте, Україна пішла тим шляхом, як думали? Чи досягла того, на що сподівалася?

- Проблеми і труднощі на шляху розбудови власної держави виявилися набагато більшими, ніж можна було сподіватися. Першою жертвою самостійності стала економіка, падіння якої різко прискорилося. Оптимістичні обіцянки політиків і навіть астролога Павла Глоби про те, що Україна почне дуже швидко процвітати, а люди будуть жити заможні і щасливо, виявилися, м'яко кажучи, не зовсім правдою. Саме в Україні глибина економічної кризи і рівень бідності простих людей стали чи не найбільшими з усіх радянських республік. Набув популярності вислів: «Спасибі Руху за розруху», хоча вся влада у державі належала колишнім комуністам. Зрозуміло, що Україна пішла не тим шляхом, особливо, якщо порівнювати її здобутки із прибалтійськими державами або нашими західними сусідами. Але питання про те, чи був у нас шанс вибрати кращий шлях, залишається дискусійним. Найбільшим досягненням України того часу, яке ми вже втрати-

ли, було збереження територіальної цілісності та миру на своїй землі. Адже Росія ще на початку 90-х років почала зазіхати на Крим і Севастополь. Україну на той час врятувало лише те, що російське керівництво вирішило спочатку розібратися з чеченцями, які проголосили незалежну Республіку Ічкерію. Війна з цим маленьким, але гордим народом затягнулася на багато років. На жаль, Україна не скористалася цією передишкою, щоб зміцнити свою армію і державу.

- Події на Сході держави сьогодні найбільшача тема для кожного українця. Скажіть, як Ви сприйняли і як оцінюєте їх?

- Те, що відбулося з нашою державою після революції Гідності, – це, одночасно, катастрофа. Захоплення Криму Росією означає, що ми не лише втратили важливий регіон, але й отримали смертельного ворога на десятки років в особі свого східного сусіда, тому що ні повернути Крим, ні відмовитися від нього Україна не може. Ще трагічніші події відбуваються на Донбасі, де наша влада допустила перемогу сепаратистів. Найбільш привабливим у цій ситуації видається приклад Хорватії, яка після проголошення незалежності у 1992 році втратила третину території, але за кілька років створила боездатну армію і розгромила сербських сепаратистів. Але в нашому випадку за донецькими сепаратистами стоїть Росія, а мріяти про перемогу над російською армією поки що рано. Взагалі, якщо судити по поведінці наших керівників, то складається враження, що війни немає. Країна фактично живе в режимі мирного часу. Олігархи і високі посадовці, які на них працюють, продовжують грабувати державу і жити в розкоші. Прості українці, які уважно за цим спостерігають, теж дедалі менше готові жертвувати здоров'ям і життям за свою державу.

- Миколо Андроновичу, але я знаю, що Ваш син добровільно пішов захищати рідну

землю. Розкажіть про нього.

- Мій старший син Валерій після закінчення університету деякий час працював у Львові, потім у Києві. Під час революції вступив у «Правий сектор» і брав участь у подіях на Майдані. За станом здоров'я він в армії не служив, тому, коли почалася війна, поїхав у військовий табір «Правого сектору». Пізніше його підрозділ захищав селище Піски біля Донецька. Коли весною минулого року президент заборонив нерегулярним формуванням участь у бойових діях, їхній батальйон влився до складу 79-ї десантно-штурмової бригади. Хоча в даному випадку слово «батальйон» можна взяти в лапки, тому що він налічував лише трохи більше двадцяти бійців. У них був вибір - підписати контракт на три роки або до закінчення особливого періоду. Вони вибрали останній варіант.

- Як вважаєте, які кроки потрібно зробити для утвердження держави?

- Що потрібно зробити для утвердження держави, ми всі дуже добре знаємо. Гарно і щиро про це говорив, наприклад, Арсеній Яценюк, коли ще був одним із лідерів опозиції, звертаючись до тодішнього президента Віктора Януковича та його команди: «Потрібно менше краси!». Через кілька місяців найвищі посади в державі отримав Яценюк зі своїми соратниками. За два роки було зроблено досить багато: зменшили допомогу до дітей, знецінили гривню і розкрутили інфляцію, у кілька разів збільшили ціни на газ та електроенергію, набрали за кордоном валютних кредитів і т. д. От тільки краси менше не стало. Це якщо судити по результатах діяльності і по тих фактах, які постійно озвучують засоби масової інформації. Тому напрошується висновок, що давати розумні поради набагато легше, ніж їх виконувати. Ми маємо аморальну і безпринципну владу та ще гіршу опозицію. Тому врятувати нашу країну може лише український народ, прості люди, які працюють на себе та свою сім'ю і тим самим зміцнюють державу.

Спілкувалася Валентина БОРЗОВЕЦЬ